Euroopan parlamentin jäsen Laura HUHTASAARI

EDUSKUNNAN LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNALLE

1.4.2021

VIITE: VNS 7/2020 vp / Lausuntopyyntö

Allekirjoittanut kiittää mahdollisuudesta lausua asiaan ja lausuu asiassa kunnioittavasti seuraavaa:

Viittaan ensisijaisesti aiemmin ympäristövaliokunnalle antamaani lausuntoon otsikkoasiasta (liitteenä).

Valtioneuvoston EU-selonteko ei käsittele laajemmalti liikenne- ja viestintäsektorin asioita, liikennekysymykset ovat Suomelle silti tärkeitä erityisesti EU-viitekehyksessä.

Suomen tulisi pyrkiä nettomaksajana pyrkiä mahdollisimman tehokkaaseen toimintaan, jotta voisimme saada omiin hankkeisiimme EU-rahoitusta maksimaalisen määrän. Suomen liikenneväylissä on mittava korjausvelka, jota ei ole saatu kurotuksi umpeen. Rataverkko vaatii myös isoja investointeja. Tasoristeysten poistamista on jatkettava suunnitelmallisesti ja tehostettava, jotta nopeuksia voidaan nostaa ja turvallisuutta parantaa.

EU:n 4. rautatiepaketin ajatus vapaasta kilpailusta rautateillä ei sovellu Suomeen, sillä rautatieliikenne harvaan asutussa maassamme on vain rajoitetusti kannattavaa. Aiemman hallituksen ajatus VR:n pilkkomisesta olisi lopullisesti hylättävä, VR:n kaluston erottaminen omaksi yhtiökseen on vain palvelus ylikansallisille logistiikkajäteille, jotka haluavat tulla Suomeen kilpailemaan rautatieliikenteessä, mutteivat halua investoida kalustoon. EU:n uusliberalistinen kilpailutusideologia ei sovellu Suomen kaltaiseen maahan eikä tilanteemme ole sama kuin Keski-Euroopassa.

Lennonvarmistuspalvelujen osalta ollaan myös menossa huolestuttavaan suuntaan. Vaikka kyseessä on pieni kustannuserä vuosittain, on lennonvarmistuksen merkitys strateginen. Useassa yhteydessä on keskusteltu myös lennonvarmistuspalvelujen (eli lennonjohdon) kilpailuttamisesta. Tämä toki olisi isojen kansainvälisten alan toimijoiden mieleen, mutta ei vastaa Suomen strategista kokonaisetua ja vaarantaa huoltovarmuuden sekä maanpuolustuksen. Paras ratkaisu lennonvarmistukselle olisi valtion (mieluiten LVM:n tai puolustusministeriön alainen) erillinen laitos.

Liikenneasioissa olisi otettava huomioon siis Suomen ja suomalaisten kokonaisetu sekä ymmärrettävä asioiden, omistuspohjan ja toimintojen strateginen merkitys. Suomessa ei ole mahdollisuutta valtion talouden kannalta merkittäviin säästöihin pilkkomalla rautatieyhtiö tai kilpailuttamalla lennonvarmistusta.

EU:n toiminta vaarantaa myös verkostolentoasemaperiaatteen, sillä tulevaisuudessa verkoston tukeminen Helsinki-Vantaan tuotoilla voi olla vaikeaa[1]. Suomen tulisi pyrkiä sanoutumaan irti EU:n ilmailupolitiikasta, sillä verkostolentoasemien tappio (n. 20 miljoonaa vuodessa) on pieni summa verrattuna siihen, miten ne tukevat maakuntien vientiyrityksiä. EU-komission ajattelu ilmailussa tai

[1] https://www.finavia.fi/fi/uutishuone/2014/lvm-eu-julkistanut-lentoasemien-valtiontuen-uudet-suuntaviivat

rautatiepolitiikassa ei ota, eikä sen ilmeisesti ole tarkoituskaan ottaa huomioon Suomen tarpeita ja etuja.

LAURA HUHTASAARI